

Professor Pirovski's proces

Victor Gijsbers

18 november 2006

In eerste instantie ontstond alleen onder fysici commotie toen professor Pirovski bekend maakte objecten tot tweehonderd kilo in ongewijzigde vorm over lange afstanden te kunnen teleporteren. Ongeloof overheerste, en in de wandelgangen werd er zelfs over fraude gesproken. Pirovski was een oude man die misschien wanhopig probeerde zijn naam onsterfelijk te maken voordat de dood hem kwam halen. De skepsis was van korte duur. Door gerespecteerde experts bijgewoonde experimenten waarin verzegelde brieven van Japan naar de Verenigde Staten werden geteleporteerd namen spoedig elke twijfel weg, en de hoofdredacteur van *Physical Review Letters* speculeerde over een nobelprijs.

Het fysische proces was voor de leek niet te begrijpen, maar het resultaat sprak tot ieders verbeelding. Twee objecten van gelijke massa werden op verschillende locaties op exact hetzelfde moment vernietigd, om het volgende moment elkaars plaats in te nemen. Een zwarte en een witte steen werden verwisseld; een steen en een appel; een Bijbel en de harde schijf van een computer, data volledig intact. Alle experimenten waren succesvol, en één vraag lag op ieders tong: zou Pirovski er ook in slagen levende wezens te teleporteren?

In tweede instantie ontstond er commotie onder dierenliefhebbers, toen bekend werd dat Pirovski *live* op televisie een hond en een kat met elkaar van plaats wilde doen ruilen. Een onaanvaardbaar risico, vonden zij; maar hun stem verdronk in het algemene koor van enthousiasten en nieuwsgierigen. Het experiment werd uitgevoerd. Op scholen werden lessen gestaakt om het gebeuren te kunnen volgen, zelfs bij de kleinste kinderen – zo zeker was men ervan overtuigd dat Pirovski opnieuw succes zou hebben. Terecht: het experiment was een triomf, niet in de laatste plaats voor sponsor **GastroCat** wiens brokjes de geteleporteerde poes voor het oog van de gehele wereld verkoos boven een heerlijk hondekoekje en een groot bot.

Maar het was de derde golf van opschudding die professor Pirovski fataal zou worden, en tot zijn beruchte proces zou leiden. Nu hij levende dieren instantaan door de ruimte had gezonden, was de tijd rijp voor een proef met

een mens. Vrijwilligers waren er genoeg; besloten werd om ene Timothy A. Faulkner uit Illinois, een voormalige *baseball* prof die zijn bekendheid bij het grote publiek zag tanen, de eer te gunnen. Een plastic mannenfiguur van precies zijn grootte en gewicht werd in Parijs geplaatst, terwijl Faulkner zelf in Chicago de cabine betrad. De mensheid hield zijn adem in; professor Pirovski startte de machine; en de teleportatie vond, ogenschijnlijk zonder problemen, plaats. Foto's van Faulkner die de Eiffeltoren beklom stonden op alle voorpagina's.

Maar al snel rezen er twijfels. Een anoniem pamflet dat over het internet verspreid werd stelde de vraag wie na de teleportatie nu eigenlijk Timothy A. Faulkner was, de plastic figuur in Chicago of de man in Parijs. De criteria van identiteit, zo werd en beredeneerd, lagen niet in uiterlijke gelijkheid: immers waren twee identieke tweelingbroers niet dezelfde persoon, terwijl een rups en een vlinder – in uiterlijk volkomen verschillend – wel hetzelfde individu konden zijn. De rups en de vlinder lieten veeleer iets anders zien: identiteit lag in continuïteit in ruimte en tijd: hun identiteit lag erin dat ze verschillende stadia van een continu pad door de ruimte-tijd waren. Stel, zo schreef de onbekende auteur, dat in Chicago een bak water in een blok ijs veranderde, terwijl in Parijs een blok ijs veranderde in een bak water – zouden we dan geneigd zijn te zeggen dat het blok ijs was geteleporteerd?

Hier waren vermoedelijk nog geen problemen van juridische aard uit voortgevloeid als het Vaticaan niet bij monde van Paus Pius XIII de zorg had uitgesproken dat er nu een menselijke ziel (die immers onmogelijk door de materialistische contrapties van Pirovski verplaatst had kunnen worden) vast zat in een plastic figuur terwijl een zielloos lichaam als een zombie het *Quartier Latin* doorzwalkte. Het proces van teleportatie werd als 'satanisch' omschreven; en kon de duivel in Mattheüs 4 niet inderdaad instantaan van plaats wisselen?

Een bonte lobby van religieuze groeperingen en grote bedrijven drong er spoedig bij de Amerikaanse autoriteiten op aan professor Pirovski te vervolgen voor moord, omdat hij een man in een beeld had veranderd. De regering – niet blind voor de militaire mogelijkheden van de techniek – gaven daar slechts met enige tegenzin gehoor aan, en de meeste commentatoren verwachtten dat de rechter Pirovski vrij zou spreken. Een geëmotioneerde uitbarsting van de hoogleraar dat hij “door het experiment te herhalen de beste man gemakkelijk weer tot leven zou kunnen wekken” werd door de rechter echter uitgelegd als een schuldbekentenis, en Pirovski verdween achter de tralies, waar hij spoedig stierf. Het beeld kreeg een staatsbegrafenis.

In Parijs was de discussie op een meer intellectueel vlak gevoerd. Rivaliserende scholen van denkers moesten uiteindelijk tot hun teleurstelling concluderen dat zij op grond van verschillende argumenten – structuralistische theorieën van betekenis, de dood van het subject, fenomenologische analyse – tot dezelfde conclusie kwamen: of de man in hun land een mens was, was moeilijk te zeggen en vermoedelijk irrelevant, maar hij was zeker

niet Timothy A. Faulkner. Daarop trokken de autoriteiten hun conclusies en rekenden de bedrieger in wegens het voeren van een valse identiteit. Aangezien zijn ware identiteit niet kon worden vastgesteld was het onmogelijk hem uit te zetten, en hij werd voor onbepaalde tijd opgesloten in een detentiecentrum voor ongewenste vreemdelingen.

Betreurenswaardig genoeg werden de wetenschappelijke papieren van professor Pirovski tijdens zijn rechtszaak per ongeluk vernietigd, en nam hij het geheim van zijn methode mee in de dood.